

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7892/2021
30.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца Земљорадничке задруге „Агро-Рача“ из Раче, чији је пуномоћник Петар Петровић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Зоран Јовичић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 257/21 од 02.04.2021. године, у седници већа одржаној 30.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 257/21 од 02.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу, Судска јединица у Тополи П 458/20 од 07.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име дуга по основу кредита исплати износ од 4.009,06 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 01.03.2011. године па до исплате, на рачун тужиоца број .. „Комерцијална банка“ АД Београд, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 257/21 од 02.04.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Аранђеловцу, Судска јединица у Тополи П 458/20 од 07.10.2020. године, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга, по основу кредита, исплати износ од 4.009,06 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 01.03.2011. године па до исплате, на рачун тужиоца број .. „Комерцијална банка“ АД Београд. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 175.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизијом се истиче да пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама, да постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи и садржине исправа које су биле докази у овом поступку, што представља битну повреду одредбе из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, али која није прописана као ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. поменутог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су дана 11.03.2006. године закључили уговор о кредиту. Наведеним уговором тужилац је као кредитор, туженом, као кориснику, испоручио основна средства робне вредности од 5.011,47 евра. Чланом 3. уговора предвиђено је да је годишњи износ рате 1.002,29 евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан уплате, те да отплата почиње тећи од 01.03.2007. године. Тужени се уговором обавезао да целокупни износ отплати најкасније до 01.03.2011. године. Преузео је и обавезу да као инструмент враћања кредита, са кредитором склопи уговор о залози непокретности (хипотека). Према члану 5. уговора ако тужени не извршава обавезе из члана 3., уговор се сматра прекршеним и остатак дуга се сматра наплативим у целом износу. У том случају тужилац је овлашћен да продајом заложене имовине преко надлежног суда изврши наплату. Тужени је једну рату кредита од 81.300,00 динара уплатио 06.05.2008. године. Остале рате кредита тужени није платио.

Првостепени суд је пресудом одбио, као неоснован, тужбени захтев са образложењем да тужени није поступио у складу са уговорном обавезом и није платио прву рату након годину дана од закључења уговора, дана 01.03.2007. године, због чега се уговор сматра прекршеним и остатак дуга се сматра наплативим у целом износу, а уговор се сматра раскинутим, док је неплаћањем друге рате кредита од стране туженог 01.03.2008. године, потраживање остатка дуга доспело у целости. Имајући у виду да је тужба поднета 20.09.2018. године, по протеку рока од десет година, потраживање тужиоца је застарело.

Другостепени суд је преиначио пресуду првостепеног суда и обавезао туженог да тужиоцу исплати преостали износ дуга по кредиту, оценивши погрешним закључак првостепеног суда да се уговор сматра раскинутим, указујући да је чланом 5. уговора прописано да ако корисник кредита не извршава обавезу утврђену чланом 3. уговора, уговор се сматра прекршеним, а не раскинутим, док се остатак дуга сматра наплативим у целом износу активирањем хипотеке на заложеној имовини. У конкретном случају, преостали износ дуга туженог је доспео 01.03.2011. године, као крајњи рок отплате целокупног износа новчаних средстава уговора о кредиту, због чега потраживање тужиоца није застарело у смислу члана 371. Закона о облигационим односима.

По становишту Врховног касационог суда, другостепени суд је, супротно наводима ревизије, на утврђено чињенично стање, правилном применом материјалног права из члана 124. Закона о облигационим односима одлучио о тужбеном захтеву.

Према члану 124. Закона о облигационим односима у двостраним уговорима, кад једна страна не испуни своју обавезу, друга страна може, ако није што друго одређено, захтевати испуњење обавезе или, под условима предвиђеним будућим члановима, раскинути уговор простом изјавом воље, ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете. Према члану 371. ЗОО потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Неосновано се ревизијом туженог указује да је становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права. Из утврђеног чињеничног стања у току првостепеног поступка произлази да је на основу уговора о кредиту, закљученог између парничних странака, тужени исплатио тужиоцу само део средстава, тј. није извршио отплату кредита у целости за одређени новчани износ који је предмет тужбеног захтева. Имајући у виду да тужени није испунио своју уговорну обавезу, на тужиоцу као повериоцу, је било право избора да ли ће активирати хипотеку и продајом заложене имовине наплатити преостало потраживање, што тужилац није учинио. Другостепени суд је на становишту да спорно потраживање тужиоца није застарело, јер је последња рата кредита доспела 01.03.2011. године, док је тужба поднета 20.09.2018. године, дакле у оквиру рока од десет година из члана 371. ЗОО. Овакве разлоге је у свему као правилне прихватио и Врховни касациони суд. Осим тога, предметно потраживање потиче из уговора о кредиту и у том случају се, супротно ревизијским наводима, не може применити рок застарелости из члана 372. ЗОО, према коме потраживања повремених давања застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања, већ то потраживање застарева у општем застарном року из члана 371. ЗОО.

Врховни касациони суд, оценивши да се ни осталим наводима у ревизији, које је такође ценио не доводи у сумњу правилност побијане пресуде и због чега их посебно није образлагао, је на основу одредбе из члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Тужени у поступку по ревизији није успео, па му сагласно одредби из члана 153. став 1. ЗПП не припадају трошкови састава ревизије, због чега је применом одредбе из члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**